

BANGLADEŞ ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Bangladeş Halk Cumhuriyeti
Nüfus	172,0 milyon
Dil	Bengalce
Yüzölçümü	147.570 km ²
Başkenti	Dakka
Başlıca Şehirleri	Chittagong, Khulna, Sylhet, Mymensingh, Rajshahi
Yönetim Şekli	Üniter Parlamenter Anayasal Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Muhammed Şahabuddin
Para Birimi	Bangladeş Takası (BDT)

Coğrafi Konum

Bangladeş, Güneydoğu Asya'da yer almaktadır. Ülkenin doğuda, batıda ve kuzeyde Hindistan ile güneyde ise Bengal Körfezi ve çok küçük olmak üzere Myanmar ile sınırı vardır. Bangladeş'in yüzölçümü 147.570 kilometrekaredir. Alüvyonlu düzlükleri verimli tarım arazileridir. Topraklarının büyük bölümü üç büyük nehrin (Ganj, Brahmaputra, Meghna) ve beraberinde pek çok nehrin ve kanalın oluşturduğu bir deltadır. Engin yeşil tarlalar kuzeydoğuda 244 metre ve güneydoğuda 610 metre ortalama yükseklikleri olan alçak dağlarla çevrilmiştir. En yüksek nokta Chittagong dağlık bölgesinin güneydoğu ucunda bulunmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Bangladeş parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. Her beş yılda bir 18 yaş ve üstü tüm vatandaşlar Jatiya Sangsag diye adlandırılan tek meclisli parlamento için seçimlerde oy kullanabilirler. Halen, toplam 345 sandalyesi olan parlamentonun 45 sandalyesi kadınlara ayrılmış olup bunlar diğer seçilmiş 300 üye tarafından seçilir. Başbakan, hükümetin başı olarak, kabineyi kurup devletin günlük işlerini yürütür. Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından resmen atanmış olsa bile, parlamento üyesi olmak zorunda olup, parlamento genelinin güvenini hak etmesi gerekmektedir. Cumhurbaşkanı, parlamento tarafından seçilen devletin başıdır.

Bangladeş'in anayasası, 1972 yılında tanzim edilmiş olup, anayasaya eklenen on dört maddeden oluşur. En yüksek yargı organı Yargıtay'dır. Yargıçlar, Cumhurbaşkanı tarafından atanırlar.

Başbakan Sheikh Hasina tarafından yönetilen şimdiki hükümet, devletin babası Bangabandhu Sheikh Mujibur Rahman'ın tasarlamış olduğu gibi yoksulluğu ve istismarı ortadan kaldıracığına dair söz vermektedir.

Bangladeş, 2021 yılında 50. bağımsızlık yıldönümünü kutlanmış olup, Vizyon-2021 projesi ile ülkeyi Dijital Bangladeş'e ve orta gelirli bir ülkeye dönüştüreceğini taahhüt etmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Bangladeş, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek ülkedir. Ülkenin nüfusunun 2024 yılında 172 milyona ulaşmış olup, 2030 yılında ise 220 milyona ulaşmasını beklenmektedir. Ayrıca, nüfus artışının çevre kirliliğini artıracığı, su ve gıda kaynakları üzerinde olumsuz etkileri olacağı öngörülmektedir.

Şehirdeki nüfus artışı toplam nüfus artışının iki katı olup, şehirleşme oranının 2015 yılında %30 olduğu ve 2030 yılında %40'a çıkacağı tahmin edilmektedir. En önemli şehir olan başkent Dakka dünyadaki en kalabalık şehirlerden biridir. Yıllık ortalama nüfus artışı %5 olup, 2022 yılı itibarıyla Dakka'nın nüfusunun 23 milyona ulaştığı tahmin edilmektedir. Diğer önemli şehirlerden Chittagong, Khulna ve Rajshahi'nin de hızlı bir şekilde nüfusunun artacağı öngörülmektedir.

Ülke nüfusunun %91,1'i Müslüman, %7,9'u Hindu, %0,6'sı Budist ve %0,3'ü Hıristiyan'dır.

Önümüzdeki dönemde Bangladeş'in çalışma yaşındaki nüfusunun, pek çok ülkedeki durumun aksine, artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu artışın, ekonomik bağımlılığı düşüreceği, istihdamı, tasarrufları, yatırımları ve ekonomik büyümeyi arttıracığı öngörülmekle birlikte bu gelişmelerin eğitimin kalitesine bağlı olduğu düşünülmektedir.

Eğitim sisteminde gelişmeler olmakla birlikte, kısa vadede istihdam edilen kişi sayısında artış sağlayacak yeni iş olanakları sunacak bir yapıya sahip görünmemektedir. Bunun sonucu olarak, Bangladeş ve Hindistan arasında gerginliğe neden olan Hindistan'ın Tripura, Meghalaya, Assam ve Batı Bengal eyaletlerine Bangladeşlilerin göç etmeye devam edecekleri düşünülmektedir. İş imkanlarının sınırlı olması nedeniyle, Bangladeşlilerin halihazırda kendilerine iş imkanı veren Ortadoğu ülkelerinde de çalışmaya devam etmeleri beklenmektedir.

Bunlara ek olarak, nehir deltasında yer alan Bangladeş, artan tuzluluk ve sürekli tekrarlayan sel ve erozyonlar nedeniyle ekilebilir tarım alanlarını da kaybetmektedir. Bangladeş'in tarım alanlarındaki azalma ülkeden Hindistan'a göçü de artırmakta ve dolayısıyla iki ülke arasında gerginliğe neden olmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	460,2	446,35	455,16	491,82	546,92	613,71	691,87	779,98
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	7,1	6,0	5,7	6,6	7,1	7,2	7,0	7,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	2 731	2 621	2 646	2 831	3 118	3 466	3 872	4 327
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,2	9,0	9,3	6,1	5,7	5,5	5,5	5,5
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-4,1	-0,7	-0,8	-2,7	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	168,52	170,28	172,02	173,74	175,42	177,07	178,68	180,25
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	37,9	39,8	41,4	41,8	42,4	42,6	43,0	43,5

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Bangladeş ekonomisi, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardıma bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüşmüştür. Bununla birlikte, Bangladeş'in orta gelir düzeyinde bir ülke olabilmesi için gerekli görülen yatırım odaklı büyümeye geçebilmesi henüz başaramamıştır. Hazır giyim sektörü ve işçi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlardır. Bangladeş, ülkenin tek bol kaynağı olan düşük ücretli, emek yoğun iş gücünü iyi bir şekilde kullanmaktadır.

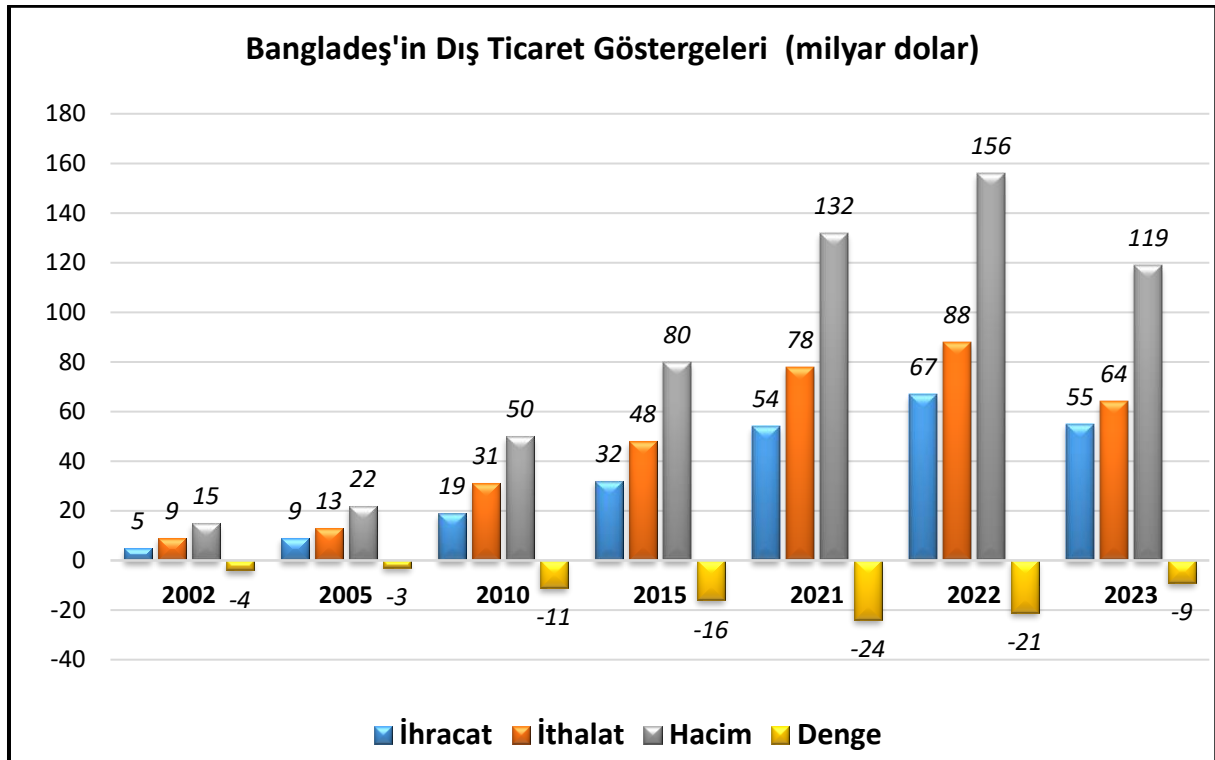
Kişi başına ortalama gelir yıllık cari fiyatlarla 2.646 dolar, satın alma gücü paritesine göre ise 7.519 dolar seviyelerindedir. Uzmanlar, GSYİH'nın düzenli olarak yıllık %7 oranında büyümesinin ülkedeki yoksulluğu önemli oranda düşürebileceğini belirtmektedirler. Bu hedefe ulaşmadaki en önemli engel ise tasarruf ve yatırım oranlardaki düşük büyüme hızı olarak görülmektedir. Son yıllarda, toplam yatırımın %75'inin inşaat sektörü ile ilgili olduğu ve özel sektörün bu yatırımların 2/3'ünü gerçekleştirdiği görülmektedir.

Telekomünikasyon sektöründeki özelleştirmelerin sonucu olarak son yıllarda yabancı sermaye yatırımları artmıştır.

Yurt içi kaynakların düşük kapasitedeki yatırım finansmanı gücü göz önüne alındığında, ülkenin önceliği ihracat odaklı sanayileri teşvik ederek yurt dışı yabancı sermaye çekmeye vermesi gerektiği uzmanlarca belirtilmektedir. Ayrıca, yabancı sermayenin çekilebilmesi için bürokratik engellerin azaltılması ve zarar eden kamu şirketlerinin satılması da önemlidir. Bangladeş dünyada en düşük oranda kişi başına yabancı yatırım çeken ülkelerden biri konumundadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap

Bangladeş resmi istatistikleri en son 2015 yılında yayımlanmış olup, Bangladeş'le ticaret yapan ülkelerin istatistiklerinden derlenen verilere göre, 2023 yılında ülkenin dış ticaret hacmi 119 milyar ABD doları olmuştur.

2023 yılında ihracat bir önceki yıla göre %18,3 oranında azalarak 55,0 milyar ABD doları olarak gerçekleŐmiŐtir. Aynı dönemdeki ithalat ise bir önceki yıla göre %27 oranında azalarak 64,5 milyar ABD doları olmuştur.

2015 yılında 16 milyar dolar seviyelerinde olan dış ticaret aıŐı, 2023 yılında 9 milyar dolara gerilemiŐtir.

Bangladeş temel ürünlerde ithalata baŐımlılıŐı nedeniyle ticaret aıŐı problemiyle karŐı karŐıyadır. Ayrıca, ülkenin en önemli ihracat sektörü olan hazır giyim sektörü iplik ithalatına baŐımlı durumdadır. Yurt dıŐında çalıŐan iŐçilerin gelirleri cari aıŐın azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yurt dıŐında çalıŐan iŐçilerin gelirlerinin 2013-2022 dönemi boyunca nominal GDP'nin %8'ini oluŐturmakta olduğu tahmin edilmektedir.

Bangladeş'in ihracatında 2023 yılı itibarıyla en önemli ihraç ürünleri; hazır giyim ve ayakkabılardır.

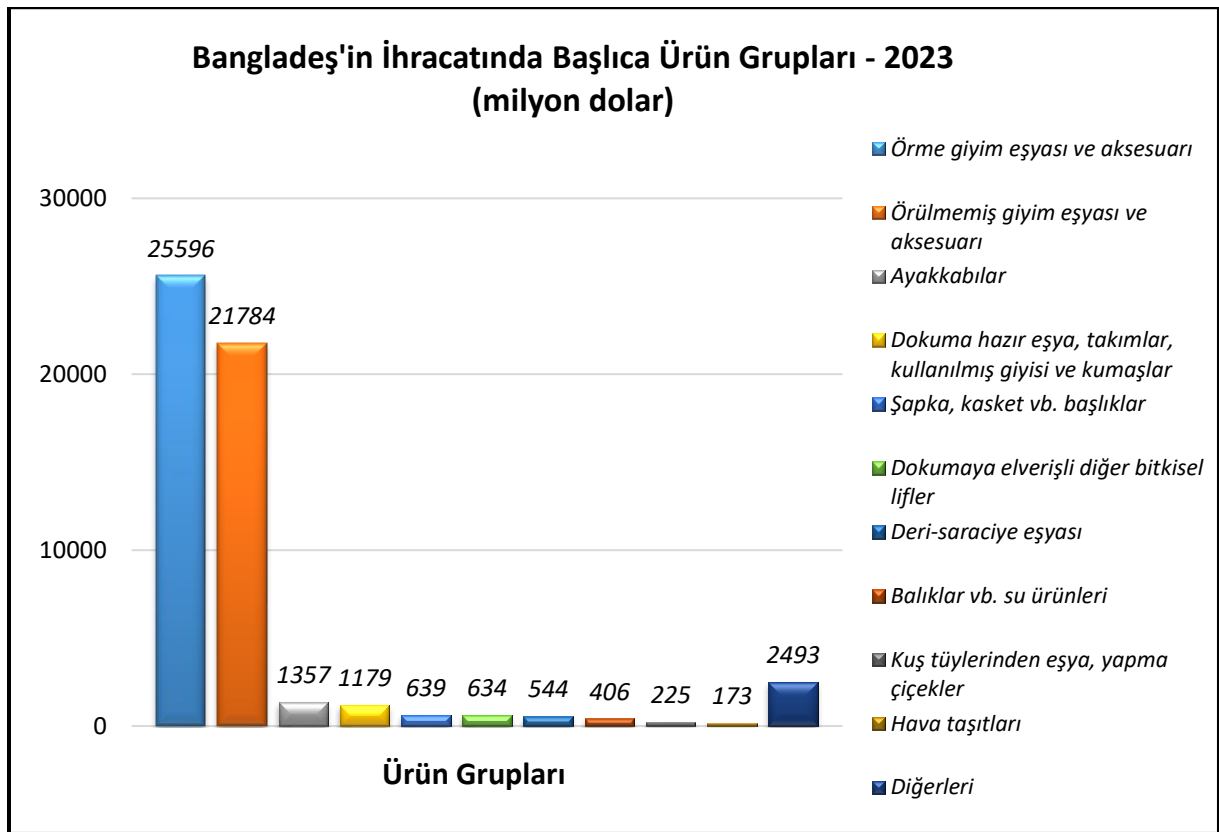
Bangladeş'in ithalatında başlıca ürün grupları: İşlenmiş petrol ürünleri, petrol gazları ve doğal gaz; pamuk ve pamuk ipliği; hurda demir; elektrik enerjisi; palm yağı ve fraksiyonları; sentetik ipliklerden kumaşlar; taşkömürü ve ürünleri ve pancar/şeker kamışından mamul katı şekerlerdir.

2023 yılı verilerine göre; Bangladeş'in en önemli ihraç pazarı ABD olup, onu Almanya, Birleşik Krallık, Fransa ve İspanya izlemektedir.

2023 yılında Bangladeş'in ithalatında en önemli ülke Çin olup, Hindistan, Endonezya, Singapur, Malezya ve ABD ithalatta önemli diğer ülkelerdir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

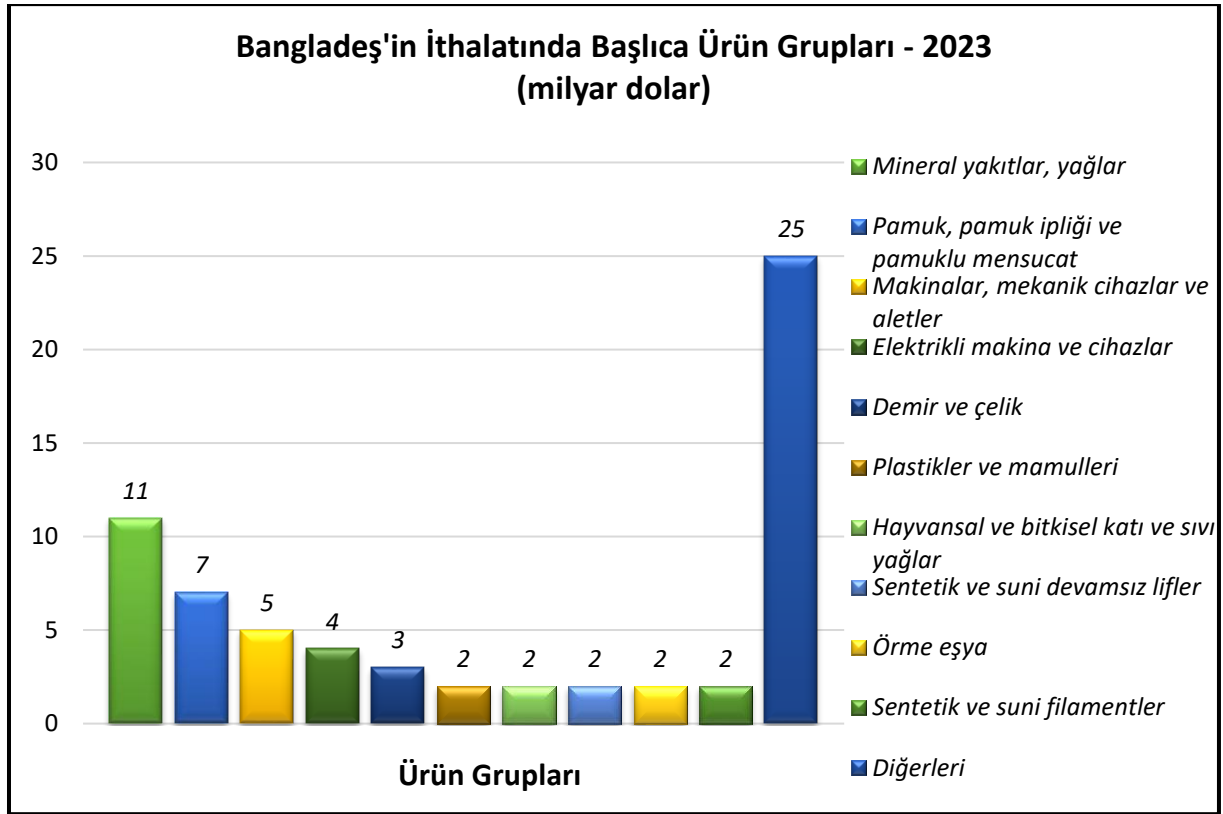
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

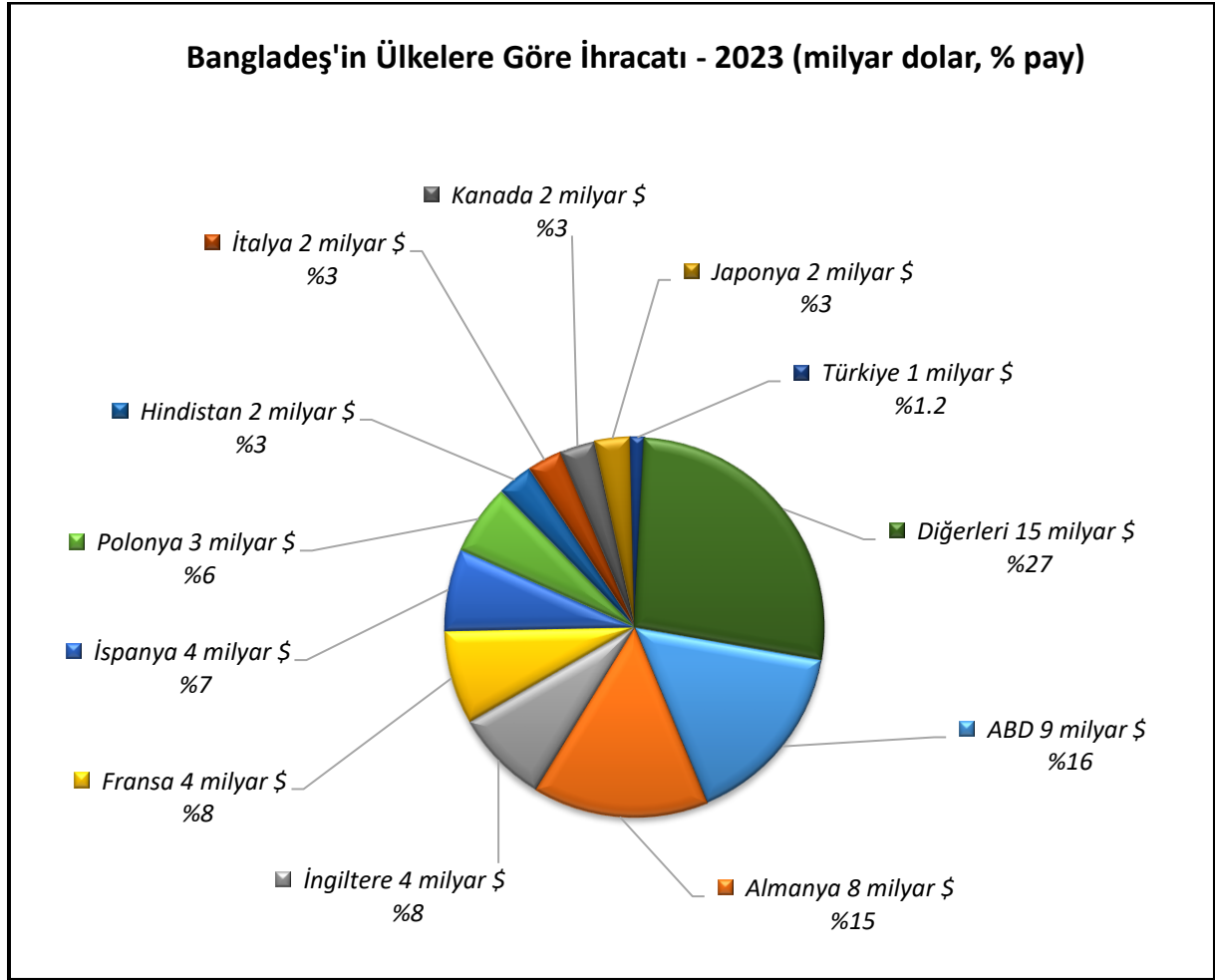

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

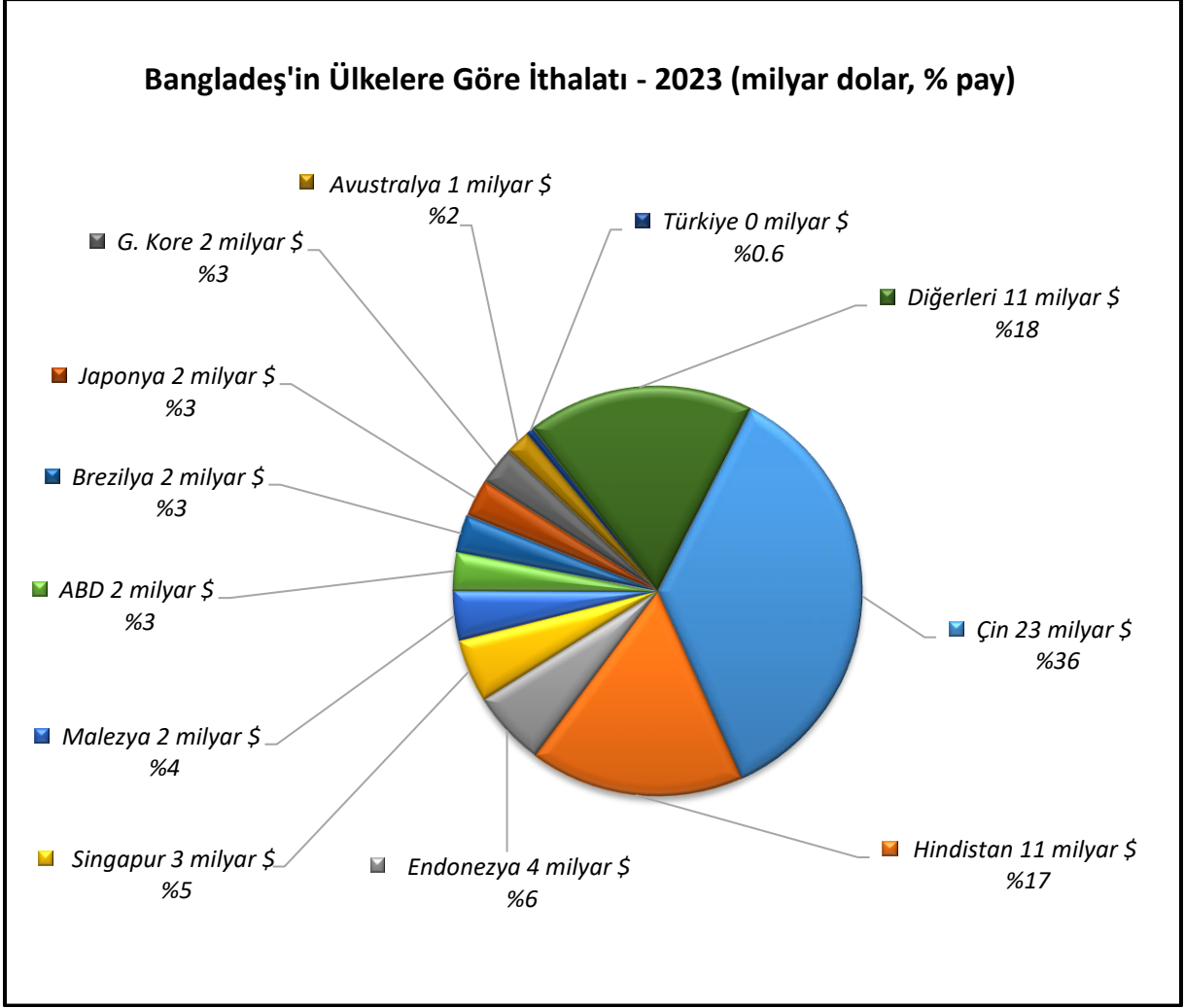
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Bangladeş doğrudan yatırım sermayesi konusunda net ithalatçı olma konumunu sürdürmektedir. Ülkedeki DYY stoku 2022 yılı sonunda 21,4 milyar dolara ulaşmıştır.

Hükümetin elektrik, altyapı ve doğalgaz üretimi sektörlerine olan yabancı yatırımı artırma çalışmalarına rağmen yabancı yatırımlar telekomünikasyon ve bankacılık sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 635	1 500	1 889	2 014	2 130	2 350	2 351
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH'ye oranı (%)	0,40	0,30	0,40	0,40	0,40	0,30	0,30
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	21 360	21 361	21 362	21 363	21 363	21 364	21 365
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-31,6	-30,0	-65,0	-100,0	-150,0	-165,0	-164,0
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	452,7	482,7	547,7	647,7	797,7	962,7	1 127

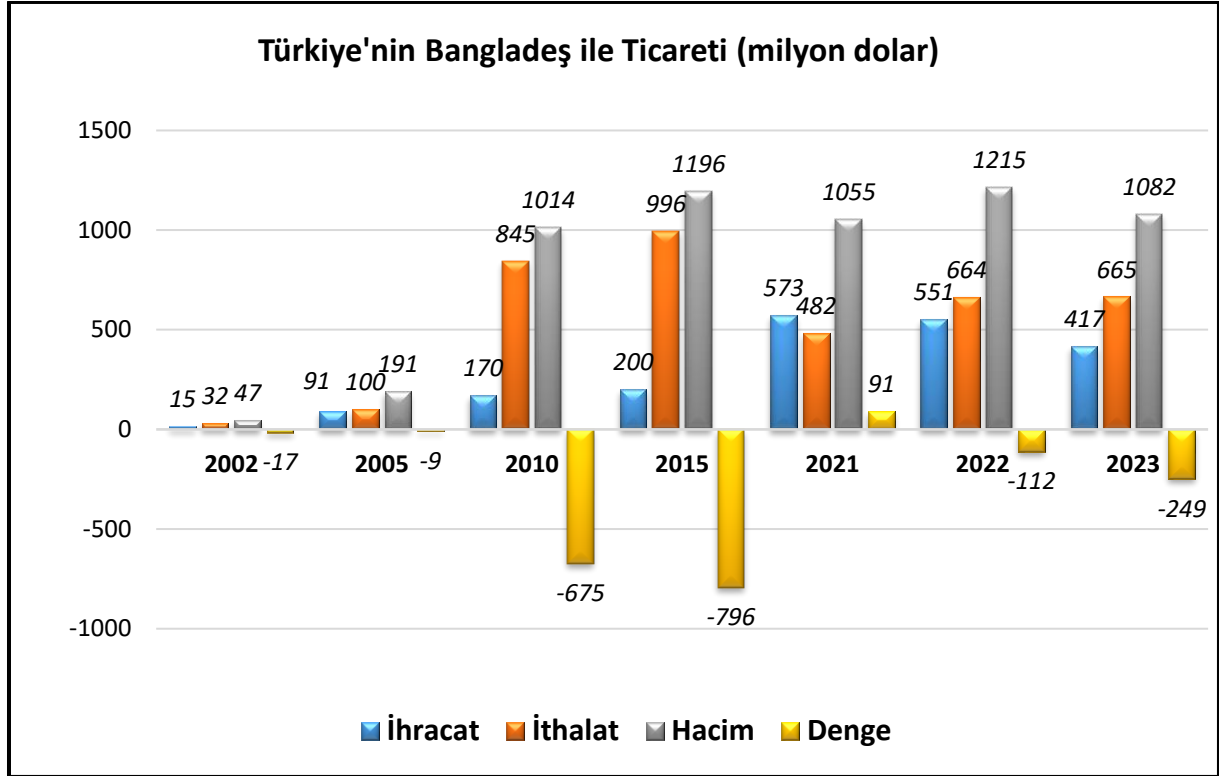
(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye - Bangladeş Dış Ticareti

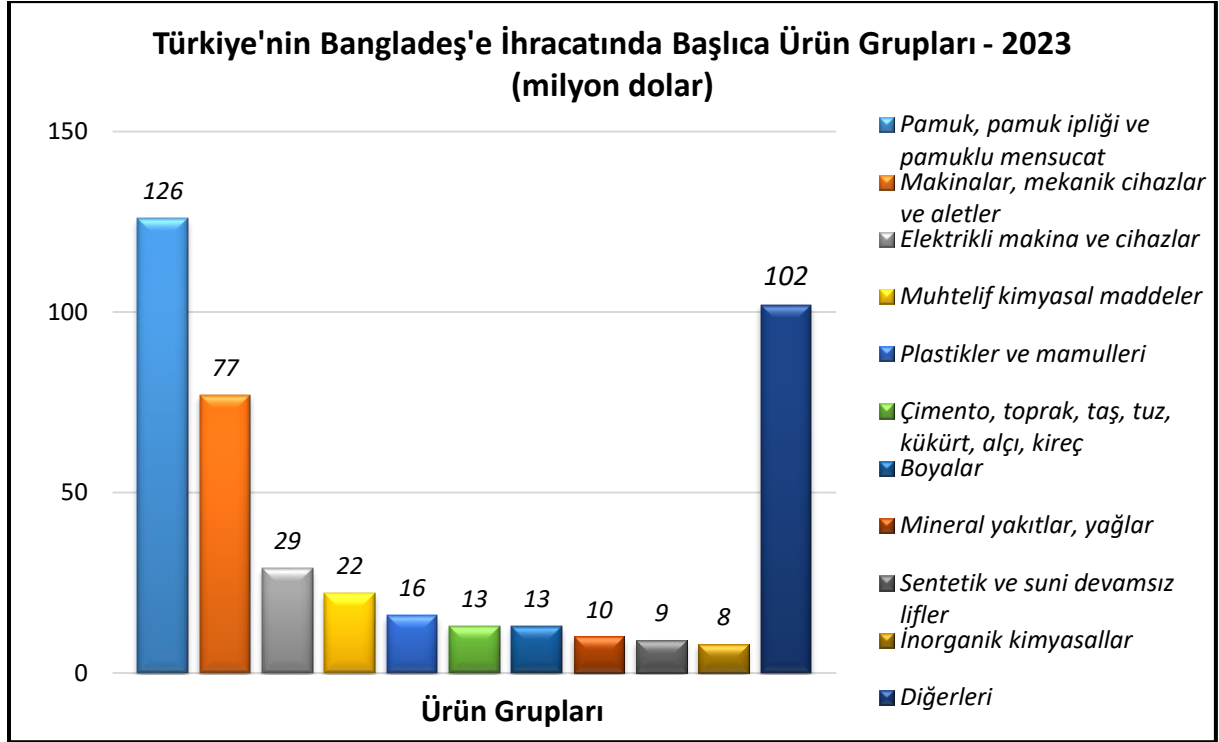
Kaynak: Trademap

2023 yılında iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi yaklaşık 1,1 milyon dolar olup, bir önceki yıla göre %10,9 oranında azalış yaşanmıştır.

Türkiye'nin Bangladeş'le dış ticaret rakamları incelendiğinde; 2012 yılında ilk defa 200 milyon doların üzerine çıkan ihracat, 2023 yılında 417 milyon dolar olmuştur. Bangladeş'e ihracat anılan yılda %24,4 oranında azalmıştır.

2023 yılı itibarıyla Bangladeş'ten ithalat ise bir önceki yıla göre %0,2 oranında artarak 665 milyon dolar olmuştur.

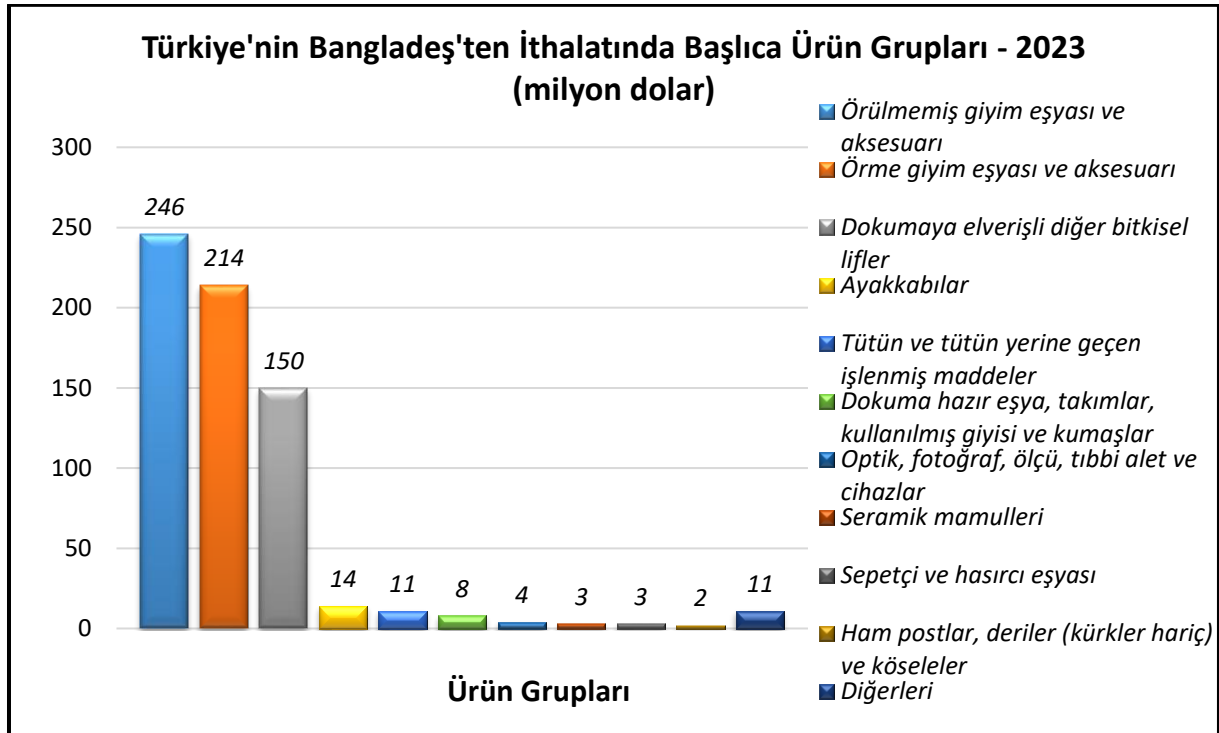
Türkiye'nin Bangladeş'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Bangladeş'ten İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Bangladeş'in İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		54 094 855	67 391 948	55 031 188	100	-18,3
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	7 353 034	9 472 493	7 847 507	14,3	-17,2
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	6 883 145	9 128 083	7 741 279	14,1	-15,2
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	6 545 653	8 306 072	6 859 421	12,5	-17,4
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. (yüzme kıyafetleri hariç)	5 592 092	6 909 765	5 703 186	10,4	-17,5
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme) (yüzme kıyafeti hariç)	3 669 444	4 296 032	3 123 665	5,7	-27,3
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	1 752 420	2 650 637	2 525 035	4,6	-4,7
6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	977 622	1 487 965	1 350 899	2,5	-9,2
6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	1 209 956	1 448 536	1 329 115	2,4	-8,2
6108	Kadın ve kız çocuk için kombinezon, jüpü veya jüpon, slip ve külot, gecelik, pijama, lizöz, bornoz vb. eşya (örme)	1 586 604	1 786 146	1 316 367	2,4	-26,3
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme) (yüzme kıyafeti hariç)	1 206 494	1 473 971	1 062 288	1,9	-27,9
6107	Erkek ve erkek çocuk için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar ve benzeri eşya (örme)	1 021 017	1 229 009	1 061 693	1,9	-13,6
6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	983 268	1 129 469	1 034 921	1,9	-8,4
6111	Bebek için giyim eşyası ve aksesuarı (örme)	1 221 781	1 337 345	1 008 645	1,8	-24,6
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	690 169	941 117	823 791	1,5	-12,5
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	779 205	1 059 810	769 399	1,4	-27,4

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-2: Bangladeş'in İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		78 246 930	88 300 818	64 459 259	100	-27
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 495 070	11 286 176	7 456 379	11,6	-33,9
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	3 074 788	2 857 245	2 200 148	3,4	-23,0
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	1 579 609	1 948 390	1 769 770	2,7	-9,2
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	2 257 451	1 971 411	1 446 339	2,2	-26,6
2716	Elektrik enerjisi	460 463	537 678	1 423 826	2,2	164,8
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1 458 342	1 770 988	1 400 711	2,2	-20,9
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	1 255 901	1 383 141	1 210 287	1,9	-12,5
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	586 406	1 240 874	1 186 916	1,8	-4,3
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	875 277	973 494	1 069 733	1,7	9,9
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibarıyla % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	1 420 830	1 421 473	1 028 639	1,6	-27,6
1201	Soya fasulyesi	1 019 285	1 099 626	962 271	1,5	-12,5
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	1 648 653	1 252 133	825 386	1,3	-34,1
1001	Buğday ve mahlut	1 967 732	1 431 370	823 881	1,3	-42,4
6006	Diğer örme mensucat	1 086 214	1 009 174	791 356	1,2	-21,6
5208	Pamuklu mensucat (ağırlık itibarıyla % 85 veya daha fazla pamuk içerenler) (m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	786 929	975 049	723 871	1,1	-25,8

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-3: Bangladeş'in Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		54 094 855	67 391 948	55 031 188	100	-18,3
1.	ABD	8 791 501	11 834 783	8 668 701	15,8	-26,8
2.	Almanya	8 422 470	10 423 214	8 405 625	15,3	-19,4
3.	İngiltere	3 300 432	4 889 493	4 256 543	7,7	-12,9
4.	Fransa	3 638 480	4 928 824	4 190 955	7,6	-15,0
5.	İspanya	3 604 790	4 426 841	3 952 531	7,2	-10,7
6.	Polonya	2 945 567	3 531 721	3 038 264	5,5	-14,0
7.	Hindistan	1 764 100	2 001 611	1 901 896	3,5	-5,0
8.	İtalya	1 521 607	2 170 039	1 772 948	3,2	-18,3
9.	Kanada	1 505 390	2 023 945	1 658 956	3,0	-18,0
10.	Japonya	1 448 553	1 717 403	1 579 959	2,9	-8,0
11.	Hollanda	1 682 852	2 019 860	1 563 337	2,8	-22,6
12.	İsviçre	1 017 097	1 120 581	1 117 241	2,0	-0,3
13.	Çin	1 046 911	981 507	1 025 962	1,9	4,5
14.	Çekya	782 178	1 053 838	992 329	1,8	-5,8
15.	Avustralya	907 412	1 020 694	935 368	1,7	-8,4
...
18.	Türkiye	482 116	663 762	665 083	1,2	0,2

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-4: Bangladeş'in Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		78 246 930	88 300 818	64 459 259	100	-27,0
1.	Çin	24 094 593	26 808 335	23 014 990	35,7	-14,1
2.	Hindistan	14 092 748	13 833 759	11 251 079	17,5	-18,7
3.	Endonezya	2 928 622	3 894 628	3 577 819	5,6	-8,1
4.	Singapur	3 627 318	4 825 650	3 229 243	5,0	-33,1
5.	Malezya	2 259 103	4 240 545	2 459 786	3,8	-42,0
6.	ABD	2 350 515	2 813 867	2 251 990	3,5	-20,0
7.	Brezilya	1 824 425	2 354 960	2 105 984	3,3	-10,6
8.	Japonya	2 349 915	2 566 421	1 748 224	2,7	-31,9
9.	G. Kore	1 635 852	2 356 959	1 625 988	2,5	-31,0
10.	Avustralya	1 042 872	1 450 817	1 281 364	2,0	-11,7
11.	Tayland	1 216 842	1 109 201	1 074 340	1,7	-3,1
12.	Kanada	793 292	1 212 275	975 780	1,5	-19,5
13.	Tayvan	1 223 327	1 782 031	957 434	1,5	-46,3
14.	Almanya	908 880	866 423	926 538	1,4	6,9
15.	Hong Kong	1 679 570	1 151 887	832 361	1,3	-27,7
...
20.	Türkiye	572 952	551 280	416 561	0,6	-24,4

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-5: Türkiye'nin Bangladeş'e İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		572 952	551 280	416 561	100	-24,4
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	22 698	52 590	93 586	22,5	78,0
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb. için makinalar	31 110	47 211	23 662	5,7	-49,9
3809	Mensucat, kağıt, deri vb. için apre veya finisaj müstahzarları, müstahzar haşıl ve apreler, müstahzar merdanlar	23 503	19 213	17 731	4,3	-7,7
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	10 959	17 281	10 794	2,6	-37,5
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	15 069	10 008	10 329	2,5	3,2
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	67 639	23 111	10 280	2,5	-55,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 089	3 203	10 091	2,4	215
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	6 582	5 289	9 634	2,3	82,2
2513	Sünger taşı, zımpara taşı, tabii korindon, tabii süleyman taşı ve diğer tabii aşındırıcılar	19 442	9 809	9 140	2,2	-6,8
3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	13 433	9 984	8 786	2,1	-12,0
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı <% 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	11 607	9 790	8 693	2,1	-11,2
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	1 409	11 779	7 247	1,7	-38,5
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	8 086	6 477	6 831	1,6	5,5
3215	Matbaa, yazı, çizim ve diğer mürekkepler	4 751	5 761	5 601	1,3	-2,8
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, floresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	10 143	8 254	5 457	1,3	-33,9

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

EK-6: Türkiye'nin Bangladeş'ten İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		482 116	663 762	665 083	100	0,2
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	243 803	218 773	148 084	22,3	-32,3
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	25 077	50 462	68 530	10,3	35,8
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	24 799	67 445	67 960	10,2	0,8
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	25 432	49 719	62 093	9,3	24,9
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	26 103	38 453	58 689	8,8	52,6
6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	19 565	36 497	33 439	5,0	-8,4
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	11 625	23 514	32 690	4,9	39,0
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	9 762	16 953	19 713	3,0	16,3
6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	9 686	18 077	17 847	2,7	-1,3
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	5 707	15 507	17 046	2,6	9,9
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	5 138	12 183	14 883	2,2	22,2
6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	4 143	10 293	14 120	2,1	37,2
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	5 877	12 236	10 727	1,6	-12,3
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	5 713	11 736	9 974	1,5	-15,0
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	3 571	8 016	7 093	1,1	-11,5

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri